

07.29.

MAGTÁRlap

művészetek völgye 2007

A Szent László Gimnázium kiadványa

Kukacmatyi

Látott már valaki olyan műsort, ahol az egyik főszereplő a másiknak a saját ujjá? A Kolibri Színház egy ilyen darabot mutatott be vasárnap Kapolcson az Evangélikus Udvarban.

Novák János, a rendező, igen kalandos úton jutott el ennek a darabnak a bemutatásáig.

Úgy 18 évvel ezelőtt, mikor Svédországban színházról színházra járt, megnevezett egy elsőre unalmasnak ígérkező darabot. A címe mára már igen híres: Kukacmatyi. A Kallay Butay Theater mutatta be és a rendezőnek igen megtetszett. Pár évvel később megalapította a Kolibri Színházat, s egy postai sorban állás során felkérte Bán János színészt a szereplésre. Innentől már felpörögtek az események. Lefordították svédről

magyarra a darabot, s rögtön gyakorolni kezdte Bán János a szerepeket. Ez egy eyeszemélyes előadás, viszont 14 ka-

rakter van benne. Egyetlen színész és ruhadarabjai játsszák az összes többi. Például a szomszédot, a pincért, a szabót. De nem csak az előadás az érdekes, hanem maga a történet is figyelemre méltó.

Kovács Emil, a főhős, egyedül él és nincsenek barátai. Tipikus kis szürke ember, fekete öltönyt hord és esténként magányosan ül a zongorája előtt. Az egyik este egyedül sétál hazafelé, mikor egy magas, idegesítő hang megszólítja. Egy kukac szól hozzá, aki nagyon akaratos és hangoskodó, de a főhős mégsem tud neki ellenállni. Először nem akar szóba állni vele, de a kukac addig-addig erősöködik, míg haza nem viszi. Nevet is ad neki: Kukacmatyi. Megeteti, zongoráznit tanítja, majd mikor elalszik, vissza akarja vinni a parkba, de végül nincs szíve kidobni. Másnap megfürdeti és elviszi egy szabóhoz, aki varr egy sárga ruhát és ad neki egy piros kalapot. Innentől kezdődnek kalandjaik, melyek során Emil barátjává fogadja a kis kukacot.

A műsor világhírű, külföldön is sokat játszották és ez honosította meg Magyarországon a kamaraszínészetet. Az előadás nagyon érdekes, mindenkinek csak ajánlani tudom.

Nyíri Beáta

Galkó Balázs

Ma a Malomsziget csücskében egy érdekes előadást láthattam. Először csak azt hittem, hogy valakinek megjött a kedve a daloláshoz a kocsmából jövet, és a sok ember meg vár az előadásra, de azután rájöttem, hogy már a műsor közepén vagyok. Galkó Balázs énekelt egy népdalt, amit nem ismertem igazán, csak a dallama volt ismerős. Megpróbáltam felfogni, hogy mi is ez egyáltalán, és akkor meghallottam, hogy a közönség is énekel, csak nem túl hangosan. Galkó Balázs elénekelt egy részletet a dalból, majd mondott hozzá egy kis anekdotát, a közönség nevetett egy darabig, majd folytatták az éneklést.

Igen. Lehet egy személy érdeklődő, kedves és humoros is egyben úgy, hogy szerintem nem lehet rá rossz jelzőt mondani - ez Galkó Balázs. Olyat talán megejthetünk, hogy nem érdekel, de nagyon rosszat semmiképp.

- Mindenki ismer legálább egy népdalt, kortól és nemtől függetlenül. Már gyerekkorunk óta nevelik belénk, hogy milyen jó is az. Persze tízéves korunk után mi rendszerint nem hisszük el, mert elég „gáz” és maradi manapság népzeneát hallgatni..., de ha megérezzük azt a hangulatot, amiért ezek a zenék olyanok, amilyenek, már is érthetőbb a nagy felhajtás.

A népdalok szinte mindegyike a parasztember életéről szól, jó- vagy rossz-kedvről, munkájáról, vágyairól, és ami művészi benne, hogy nem tanulatlan, póri megfogalmazással, hanem csalóka, kétértelmű kifejezésekkel.

Ezért jó párosítás ez a két dolog. Galkó Balázs közvetlensége, és a népdalok egyszerű előkelősége mindenkit elszórakoztat. Kisgyerekeket, akik még nagyon szeretnek énekelni, felnőtteket, akik vágnak arra, hogy végre valaki megénekeltesse őket és olyanokat is, akik vagy az egyik (Galkó Balázs) vagy a másik (népdalok) dolog iránt érdeklődnek. De annak is kikapcsolódást nyújthat, aki csak éppen arra a környékre téved és van egy kis ideje.

Nekem pont ez a program volt az, amire az első között gondolhat egy ember a Művészetek Völgye fesztiválról. Nem túl vad, nem is slampos, pont az igazi.

Márkus Vera

A rutin gyöngye

A Leadervölgy kellemes zöld környezetében rendezték meg Majorosi Marianna és a Csík zenekar koncertjét. A színpad előtti tér teljesen megtelt méltán a zenekar, és az énekesnő hírnevéhez. Minden adott volt tehát, hogy a zenészek és a közönség egymásra találva örömmel csiholjanak a kapolcsi délután tompa hőségébe.

A Békéscsabán született Majorosi Marianna - bizonyára sokan tisztában vannak vele -, nemcsak énektudásában jeleskedik. Kilencéves korában ugyanígy a magyar népdalok tanulása mellett

belefogott a tánc művészetének elsajátításába is. Tehetsége már korán egyértelművé vált, nem volt tehát meglepő, amikor 1990-ben a Magyar Állami Népi Együttes táncosa lett. Az ottani énekesi feladatai készítették arra, hogy énektanárhoz járjon, és ezáltal is képezze a

hangját. A Bekecs, valamint a Csík zenekarral 1994 óta zenél együtt, és már az első kazettáért, amin rögzítésre került hangja, megkapta a Népművészet Ifjú Mestere címet, mint ahogy 1991-ben maga a Csík zenekar is.

A koncert felvezetéseként egy ifjú dobos „csalogány” lépett a színpadra, hangos szóval kihirdetve a fellépő Csík zenekart. Mondandója végeztével - és persze nagy taps kíséretében - elhagyta a színteret, és ekkor kezdetét vette a koncert. Eleinte kissé sértette a kellemes muzsikára áhítozók fülét a hangfalakból áramló iszonyatos hangerő. Sajnos el kellett telnie kis időnek, mire a hangmérnök észbe kapott, és orvosolta a hibát. Ezután már semmi hiba nem csúszott a koncertlátogatók számításába: Majorosi Marianna gyönyörűen énekelt, a Csík zenekar pontosan és feszesen kísérte őt a dalok alatt. Nőták csendültek fel korábbi, és a nemrég megjelent, Fonográf-díjjal jutalmazott „Senki nem ért semmit” című albumról is. A közönség imádta, és végig nagy ovációval jutalmazta a zenekart. A tapsból kijárt, Csíkek még mindig jól zenélnek, élükön Majoros Mariannával.

CZÉGÁNY PÁL

Zenés előadás az Evangélikus Templomban

Kicsit késve érkeztem ma a kapolcsi evangélikus templomba, de az hamar feltűnt, hogy a hatalmas épület ablakaiban keresztül diszkoeffektekhez hasonló fény szűrődik ki. Megszaporáztam a lépteimet, bementem a templomba, és abban a pillanatban egy női kéz vasmarokkal megragadott. Értetlenül ránéztem, mire ő mogorván elmagyarázta, hogy a helyiségben csak ülni lehet, ha nincs hely, menjek kifelé. Nem szóltam semmit, bár ott volt már a nyelvem hegyén egy igen csípős válasz. Gyorsan elsomfordáltam a padok felé, és leültem egy a színpadhoz közeli helyre.

Az előadást nemrég kezdhették, még csak a teremtéstörténetnél tartottak. Fá-

sultan bambultam az Ádámot és Évát alakító színészeket, és azon gondolkoztam, hogy ismét egy lélekölően unalmas szentbeszédben vehetek részt. Tévedtem. Ugyan nem vagyok vallásos, unalmasnak nem mondanám. Én talán csak mást láttam benne, mint a hívő emberek.

A Paradicsom után jött a Karácsony. Két lány egy bevásárlóközpontban sétált, reklámokat hallgattak karácsonyi akciókról, amikor egyszer csak összeveszték valamin. Mindezek után átváltottak az Exodusra; a zsidók kivonultak Egyiptomból, Mózes rábukkant a tízparancsolatra, mindannyian ismerjük. Ezek után jöhettek a boszorkányok: a pokol, a mágia, a tiltott varázslás, kuzuzslók. Szépen előadták, ahogy tisztességes embereket megront egy bűbáj. Szó volt arról is, hogy az izraelitáknak szeretni kell az Istent, mert Isten is szereti őket. Viszont most egy olyan dolog jött, amire nem számítottam. A színészek magyar népdalokat énekelve meneteltek, majd hirtelen beindult a fejrázás, a zúzás, és a „skinhead” zene. Jól elkalandoztunk a keresztény témától, gondoltam. De hamar vissza is tértünk. Bemutatták Jézus szenvedéseit a keresztfán. Aztán jött az, hogy nehogy más vallásban higgyünk.

A legvégén pedig imával búcsúztunk el az Úrtól. Az „ámen” után megkérdezték, ki lépett ezennel Jézus útjára. Páran feltették a kezüket, s azt hiszem, végül is jól tették.

Egy életem van?

Július 29-én, vasárnap a kapolcsi evangélikus templomban istentisztelet tartottak, ahova nem csak a már hívő embereket várták, de azokat is, akik még nem tartják magukat igazán valóságosnak.

Ez az istentisztelet nem volt szokványos: meghívott vendégek tartották, többek között Takács Ferenc, a budapesti Autonóm Gyülekezet lelkesze. A program elején az egyik vendég bemutatót két táncot, amelyekkel a Szent Szellemet hívta a megjelentek közé. Rögtön utánuk dicsőítés következett: modern hangvételű – mondhatni popos – dalokkal fejezték ki szeretetüket Jézus Krisztus iránt. Azt énekeltek, hogy ha befogadjuk Jézus Krisztust az életünkbe, akkor a Biblia szerint „hatalmat kapunk arra, hogy Isten gyermekeként éljünk”.

Utánuk következett a prédikáció: ezt Takács Ferenc tartotta; beszélt az Autonóm Gyülekezet hitvallásáról: ennek az egyháznak a hite szerint fontos keret

nyújtani a közösségi vallásgyakorláshoz mindazoknak, akik hisznek a teljes Szentírásban (Biblia), újjászülettek és Jézus Krisztus elkötelezett tanítványai-ként akarnak élni. És hogy mit is jelent az, hogy újjászülettek? Ezek azok az emberek, akik elfogadják Jézust, elhiszik azt, hogy ő isten fia, így nekik meggyógyulhat az életük: átmehet a halálból az életbe. Az autonómia tehát az önrendelkezés jogát fejezi ki: a Gyülekezet hitvallása szerint a hívővé válásban a személyes döntés az egyik legfontosabb.

A prédikálás után a közös ima következett, aminek három része volt: az elsőben a vallomás, a Jézusban való hitről; a másodikban a könyörgés, hogy Isten bocsássa meg vétkeinket; a harmadik részben pedig a hallgatók behívhatták Jézust az életükbe.

Akik a legvégén úgy érezték, megérintette őket valami az istentisztelet alatt, azoknak a kijáratnál a Biblia Újszövetség részét adták át, hiszen ez Jézus életéről, haláláról és tanításairól szól.

Akiket érdekelnek a további istentiszteletek, azok megtalálják a részletes programot a Művészetek Völgyének honlapján; de sajnós a hivatalos programfüzetben nem: innen kimaradt az Evangéliumi Műhely rendezvényeinek leírása.

Kiss Katalin

Petőcz András - Születésnap

Ha valaki ellátogatott – márpedig sokan megtették – Kapolcsra, a Kávéházba július 29-én 19 órakor, az meghallgatható egy felolvasást Vallai Pétertől, aki Petőcz András könyvét ismertette.

Erről a könyvről azt kell tudnunk, hogy a benne szereplő – különálló, de mégis egységes – történeteket egy kisfiú meséli el, a saját monológjai által. A történetek mindig egy külön karakterről szólnak – Janiról, a kifőzdeusről vagy éppen Gézáról, a nagy utazóról, aki a sztori végén egy komposztos vödörrel a fején végzi –, de megjelennek az állandó szereplők: a mesélő, Tóni, nővére Irma, és szülei. A történetekben az az érdekes, hogy bár az idő múlik, de a főhősünk továbbra is kisfiú marad. Végig ugyanazzal a gyermeki közvetlenséggel tárja szemünk elé az eseményeket, akár a 60-as évek végétől, akár a 90-es évek elejéről beszél is.

A felolvasáson hét történetet hallhattunk. Aki ott volt, egyhamar biztos nem felejtje el Bozsenska nénit és az ő híres

tócsniját, Feri bácsit a cérnagyáras sikertörténetével vagy Janit, a kifőzdeust a palacsintáival.

Az író, Petőcz András, a felolvasás szüneteiben beszélt a mű háttéréről, arról, hogy a történetek igazából vele történtek meg, bár nővére nincsen. Irma karaktere eredetileg az édesanyjához vezethető vissza: olyan mély hatást gyakorolt rá gyerekkorában, hogy a könyvben az ő karakterét kettéválasztotta, néha a regénybeli anya, néha pedig a testvér szólal meg az igazi édesanya szerepében.

A felolvasás nagyon szórakoztató volt, és ez nem csak a regénynek köszönhető: Vallai Péter tolmácsolásában megelevenedtek Tóni monológjai. Jól érzékeltette, hogy mégiscsak egy nyolcéves kisgyerek gondolatait hallhattuk, hisz a gondolatok szinte egymást kergették a felolvasás közben, mint ahogy a könyvben szerepel; de ettől mégsem lesz érthetetlen a mese, sőt, talán ettől válik olyan szórakoztatóvá.

Kiss Katalin

Bóbita, bóbita épít

Kaposon a Kastély udvarán, az Örökségvölgyben mindennap játszóházat szerveznek az óvodás és kisiskolás gyerekek legnagyobb örömére.

A kétórás program alatt több tucat család látogatott el és alkottak kézműves tárgyakat. A kicsik körében a fehéragyagozás volt a legnépszerűbb. Az elkészült agyagszobrocskákat azért, hogy hamar kiszáradjanak, napon lévő cserepekre rakták. Ezután akár haza is lehetett vinni az alkotásokat.

Az Örökségvédelmi Civil Szervezetek tagjai a szülőkkel közösen segítettek a gyerekeknek. Gyakran jobban belemérvülve az alkotásba, mint a lurkók. Az agyagozáson kívül lehetett kirakózni egy nagy mágneses táblán, papírfigurákat hajtogatni és sgraffittozni. Ez egy vakolási technika, amelynek az elve az, hogy a sötétebb színű vakolatra festenek egy világosabb színűt is, majd a tervezett minta szerint a felső réteget kikarcolják. A művelet során a díszítés sötétebb színben jelenik meg. Több réteg vakolat alkalmazásakor a díszítés több színben is elkészíthető. A gyerekek persze nem egy ház faláról kapargatták

le a vakolatot, de a módszer hasonló. A szervezők fatálcáskákra simították rá a különböző színű rétegeket. Rajzoltak hozzá gyerekkönyvekből mesefigurákat, amiket átmásolhattak a művükre.

Az unokahúgom egyidős azokkal a gyerekekkel, akik részt vettek a játszóház programjain. A szobájában mutatott hasonló rajzokat, festményeket, gesztenyebabákat, mint amiket én is készítettem ennyi idős koromban. Azóta sajnos nem sokat kézműveskedtem, amit nagyon sajnállok, mert hasznos, olcsó és legfőképpen egyedi tárgyakat lehet készíteni. Az unokahúgom rajong az ilyen és ehhez hasonló játszóházakért, amikben hosszú órákat képes eltölteni.

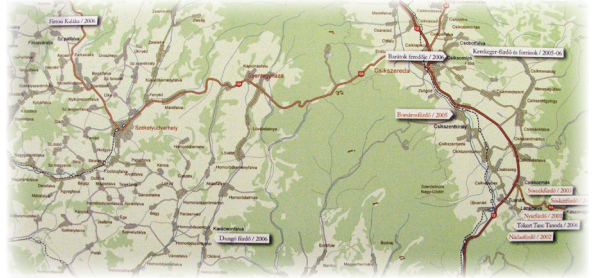
A gyerekek mindig nagyon élvezik a játszóházakat, ezzel most sem voltak másképp. A leghasznosabb program a kisgyerekek számára, mert leköti őket és élvezik, ha hazavihetnek valamit, amit a saját kezükkel csináltak.

Nagyfi Tamás

KALÁKA

A kalákázás nagy népszerűségnek örvend Székelyföldön. A kaláka név jelentése egy erdélyi népszokás: közös munka. Eredetileg házépítést jelentett.

A kapolcsi Kastélyban egy filmvetítésen és beszélgetésen voltam. A téma a kalákázás Erdélyben. Az egész hét évvel ezelőtt kezdődött. Egy erdélyi bácsi mesélt a fejlesztési tervekről, de reménytelennek tartotta, hogy valaha is megvalósuljon valami. Ezen szerettek volna változtatni azok a magyarok, akik ma kalákázóknak hívják magukat. A tavalyi évben hat alkalommal, az idei évben pedig ötször utazik az egyre nagyobb létszámból álló csoport a Székelyföldre. A kaláka szó mára már fogalomná vált. A helyek rendbetételén kívül szellemi és közösségépítő jelentősége is van, amely során értékké válik a közösségi munka. Az építkezésekben mindig részt vesznek a helyi lakosok is, már ha ezt a saját munkájuk mellett megtehetik, de szállással és étellel mindig segítik az önkéntes munkásokat. 10-20

fős csoportokban dolgoznak egy-egy feladaton. A kalákások elmondásuk szerint sokat tanultak már a helyi mesteremberektől. Kezdetben nehezen boldogultak volna ács, vagy kőműves segítségével nélkül. A borvizek és mofetták miatt többször építettek fürdőt. Az ott lakók közül nagyon kevesen tudták kihasználni a víz gyógyító hatását a munkálatok előtt. Az munkálatok alatt azonban hallottak történeteket azokról is, akik viszont éltek a gyógyhatású víz adta lehetőséggel. Az év minden napján megmártóztott egy bácsi a saját kertjében lévő gödörben, ami a talajból feltörő vízzel volt feltöltve. Az építésen kívül a területet is rendezik, a csapatokban lévő építészek és tájépítők közösen élő fűzvevesszők elültetésével és befonásával kupolaépítményt készítenek. A kalákázók azt is fontosnak tartják, hogy amit közösen hoztak létre, azt mindenki ingyen használja.

Saját erőből való kölcsönös segítség az, amit a kalákában fantasztikusnak találok, mert manapság az emberekben egyre kevesebb az effajta önkéntes munka.

Nagyfi Tamás

Dolina

A Kapolcs végén található Malomparkban jártam a Dolina című film vetítésén, illetve az arról szóló beszélgetésen. Egészen pontosan levetítettek egy-egy jelenetet, majd beszélgették róla. Az idei évben bemutatott filmet Kamondi Zoltán rendezte, és a szereplők között ott van Eszenyi Enikő és Molnár Piroska is.

Dolina egy kis falu valahol Európa közepén a rendszerváltás idejében. Maga a film története az, hogy az olasz származású Gabriel hazamegy szülőfalujába, Dolinába, hogy elhozza apja hamvait. Látogatása azonban sokkal hosszabbra nyúlik a tervezettnél, és a férfi ott marad a faluban, mert valami láthatatlan dolog gyakorlatilag hipnotikus ereje maradásra bírja. Munkát keres, letelepedik a kis koszos, Isten háta mögötti faluban. Egy napon azonban hirtelen úgy dönt, hogy visszatér a régi életébe.

A filmet jelenetként vetítették, és az egyes részletek között felidéztek a forgatás emlékeit. A program legemlékezetesebb momentuma számomra az volt, mikor a film egyik betétdalát elénekelte ott élőben az egyik főszereplő.

A rendezvényen elég sokan vettek részt, pedig a Malompart hátsó részén volt, eléggé eldugva, és ha nem kérdezek meg vagy öt embert, hogy hol is van ez, akkor kétségkívül nem találtam volna oda. Nekem személy szerint nem teljesen nyerte el a tetszésemet, mert nem volt lehetőségem végignézni az egészet, ugyanis tovább kellett rohannom egy másik vetítésre. De a hangulat sem igazán fogott meg, pedig a legtöbb néző kifejezetten élvezte a vetítéssel egybekötött beszélgetést.

Én ezt a filmet művészfilmnek láttam, és mint ilyen, nem igazán nyerte el a tetszésemet. De nem szeretnék általánosítani, mert ebből a típusú filmből is vannak jobbak. Ebben az esetben egyébként úgy érzem, nem nyom túl sokat a latba az én véleményem, mert a nézőközönségnek viszont igazán tetszett.

Pintér Edina

Noé bárkája – kicsit másképp

Este fél tízkor érkeztem a kapolcsi kávéházba, a Pajtamozgóba, ahol eredetileg Herendi Gábor Lola című filmjét vetítették volna. Azonban akadt egy kiküszöbölhetetlennek bizonyuló probléma, mégpedig, hogy nem olvasta a lemezt a lejátszó. Még szerencse, hogy volt ott a közelben másik filmje is a szervezőknek, így megoldották a dolgot azzal, hogy lejátszották a Noé bárkája – utánunk a vízőzön címet viselő magyar filmet.

A film eleje engem teljesen megtévesztett. Légi felvételeket készítették szép, igényes zenére vágva, majd egy férfit látunk egy pesti bérházban, amint éppen felébred a kint kialakuló vihar hangjaira. Aztán a vihar egyre erősebb lesz, és a ház többi lakója is felébred. A néhány perces jelenet alatt kiismerjük a ház lakóit, akik vészhelyzetben vannak, ugyanis özönvízszerű esőzés kezdődik. Ott van a három fiatal lány, akik kinn táncolnak és énekelnek az esőben, az autóját féltő fiatal férfi, a férjét csaló feleség, és még sokan mások. Itt él a tör-

ténet főszereplője is, a nagypapa, Stock Ede. Meglát a tévében egy reklámot, melyben az ország legjobb nagypapalányunoka párosát keresik. Mivel a főszereplőnknek van egy lányunokája, gondolja, benevez, mivel ötmillió forint a fődíj. Egyetlen bökkenő van csak, hogy nem túl jó a viszonyuk... Persze, mint minden filmben, a végén ez is megoldódik, és az egész ház végül összefog, és mindent megtesz, hogy hősünk megnyerje a főnyereményt.

Az elején arra számítottam, hogy valami gyenge kis drámát vagy katasztrófafilmet vetítenek le, de szerencsére kellemesen csalódtam. Jó volt a film, a hangulat. Egyetlen hátrányos eleme volt a programnak, a rossz idő, de azt nem lehet befolyásolni. És még mellékesen megemlíthetném, hogy nem is azt láttam, ami be volt írva, de az élet sem tökéletes... Nem úgy, mint a filmekben.

Pintér Edina

Láthatatlan színház – tényleg az maradt

Várólista, kígyózó sorok fél hétkor. Ez fogadott Kapolcson az Eperfa Pincehát faajtaja előtt. Gyors iramban felírom a nevem az ajtón lógó papírra. Fiatalok és idősebbek, minden korosztály számára vonzó volt a program. Érdeklődöm, mióta várnak arra, hogy bekerüljenek. Bizony, van olyan, aki már lassan háromnegyed órája üldögél a pincehát előtt, és még mindig végtelennek tűnik az előtte állók sora.

A látogatók száma olyan nagy volt, hogy a harmadik körben sem engedtek be, így hát valóban láthatatlan volt számomra ez a színház.

A különleges élmény miatt a nézők száma nagyon korlátozott.

A kifelé jövőket azonban megrohmoztam a kérdéseimmel. Az egyikük hozzám hasonlóan sokat várakozott, ám azt mondta, a program kárpótolta a várakozással járó kellemetlenségekért. Megtudtam tőle, hogy nem kell messzire mennem, hogyha Pesten szeretnék ehhez hasonló előadást látni, ő ugyanis pont nagy kedvelője ezeknek.

Elképzelni sem tudtam, hogyan lehet láthatatlan egy színház. Milyen színház az, amit nem látok?

Hát, ha nem látom, akkor hallom, szagolom, tapintom. A nézők szemeit egy kendő takarja, hogy biztosan a többi érzékszervünkre hagyatkozzunk. A család lehetetlen, ugyanis a pincébe semmi fény nem szivárog. A „láthatatlan színészek” a közönség sorai közül szerepelnek.

Mindez abban segíti a nézőket, hogy ne csak nézzük, lássuk a darabot, hanem meg is tapasztaljuk, teljesen a miénk legyen.

Fájó szívvel, de lassan indulnom kell. Remélem, a következő napon legalább eggyel kevesebb kíváncsiskodó lesz, hogy én is átélhessem a láthatatlan színház élményét.

Akik hozzám hasonlóan nem tudtak bejutni a színházba, ne keseredjenek, ugyanis nem ez volt az egyetlen nap, amelyen megtekinthették a láthatatlan színházat. Kis türelem, egy kis gyorsaság, és máris részesei lehetünk egy különleges programnak, amelyben beszélgetőtársam szerint maguk az emberek a főszereplők.

Kárpáti Viktória

Bridzsparti, tehetség születik

Este 18 óra 30 perc, kávéillat terjed a levegőben, az utcán sétálók közül bizonyára jó néhányat csalogat a kapocs kávéházba. Persze nem csak a kávé illata csábító, néhányan ugyanis asztalokat ülnek körül és kártyáznak.

Bridzs. Egy kártyajáték, amelyet több 10 millióan játszanak világszerte nagy lelkesedéssel. A bridzs azon kevés kártyajátékok közé tartozik, amelyeket

olimpiai sportnak minősítettek. Francia kártyával játsszák, méghozzá jokerek nélkül.

Invitálnak, hogy szálljak be, ám egyelőre még nem érzem magam késznek erre, ezért inkább csak figyelem, mi történik.

Ezt a játékot négy kártyajátékos tudja egyszerre élvezni. Párokban ülnek, a két pár természetesen egymás ellen küzd. A játék lényege, hogy minél több ütést próbáljanak elvállalni és megszerezni. Valamelyik páros tagja letesz egy lapot. Ezután a többi játékos sorban szintén ugyanolyan színű lapokat rak az asztalra. Az ütést az szerzi meg, akinek a legmagasabb számú ugyanolyan színű lapja van.

Úgy gondoltam, a második kör után beszállok én is a kártyapartiba. A játékot vezető kedves férfi szerint tehetséges vagyok. Efelől kétségeim támadtak, ugyanis egyetlen ütést sem sikerült megszereznem.

- Persze, hiszen ez az első játékom - próbál megnyugtatni, és invitálni a következő körre.

Nem adom fel, gondoltam, még egy partit játszom. Azt hiszem, olyan ez, mint a csoki. Csak egy kockát eszem, és utána képtelen vagyok abbahagyni. A sikerélmény sem maradt el szerencsére, a 13-ból sikerült két ütést megszereznem!

Ezek szerint tényleg mindenki számára megtanulható, és élvezhető játék a bridzs. Biztos vagyok benne, hogy jövőre is el fogok látogatni ide, addig is fejlesztem a bridzs-tudásomat. A programvezető olimpián is részt vett már, tehát van még mit gyakorolnom ahhoz, hogy felvehessem vele a versenyt.

Na, ki jön velem kártyázni?

Kárpáti Viktória

Feminista próza a templomkertben

A tükör – s aki előtte ül, a Nő. Lekötött ez a cím, mert az előadásnak nem is lehetett volna találóbb címe. Tükröt állít a nőknek a nőiességről, és az előadó prédikációja által ráeszmélhetnek, hogy a kép, amit a tükör mutat: igaz.

Egy fehérruhás nő áll a templomkert fűvén, mögötte egy fekete ruhás, gitárral az ölében, halk kíséretet nyújtva az előadáshoz. A fehérruhás teljes átszellemültséggel szidja a férfi nemet, gondosan betanult női írók költeményeiből összeválogatva.

Úgy beszélt a férfiakról, mintha a nők életének legnagyobb problémája lenne az erősebb nem létezése. A férfi határok közé szorítja a nőt, lenézi, és úgy gondolja, hogy az ő küldetése megtanítani a nőt „az élet nagy dolgaira”. Az egyik ilyen a síelés közbeni hóékezés. Ez egy fontos motívum volt a monológban, ugyanis a hóékezésessel a szexualitásra gondolt. Nyisd szét a lábaidat, térdeket picit beljebb, popsit kinyom, és mindjárt könnyebb lesz lesiklani a hegyen...

Egy férfi kiadott egy könyvet nemrégiben, ami azt részletezi, hogy a nők számára a szülés gyönyör. Igazából hálát kéne adniuk a nőknek, hogy részük lehet ilyen gyönyörben, mert az író szerint vajúdás közben igen magas az esély az orgazmus elérésére. Ezen a ponton az előadó idegei mintha pattanásig feszültek volna, és torzuló arccal fennhangon kántálta, hogy a férfiak azt hiszik, mindenhez értenek, mindent tudnak a női szexualitásról, lélekről, és ezt természetesen veszik.

A hallgatóság a fűben ülve hallgatta az előadást, a véleménynyilvánítás halvány jelenléte nélkül. Néha egy-egy kacajt lehetett hallani, de jellemzőbb volt a néma figyelem.

Meglepő módon a közönségben szinte fele-fele arányban lehetett látni nőket és férfiakat egyaránt. Kíváncsi vagyok, ők mit gondolhattak erről az előadásról, de valószínűleg megriadtak, mert nem merték nemtetszésüket mutatni még arcmozdulatokkal sem, csak ültek és figyeltek csendben, talán ők is belenéztek a tükörbe.

Ördög Zsófi

ZÖLDUDVARBAN

Hányszor döntötte el magában az ember, hogy ezentúl vigyáz a természetre, külön fogja gyűjteni a műanyag palackokat, a papírt, de valahogy mindig megszegjük, majd el is felejtjük e fogadalmainkat. Pedig semmi megterhelő nincs benne. Mindenkinek van három vagy négy perce arra, hogy elvigye a külön gyűjtött palackokat egy szelektív hulladékgyűjtőbe, de nem tesszük meg.

Itt a Művészetek Völgyében már évek óta van Zöldudvar, ami a környezet-szennyezés hatásaival, megelőzésével foglalkozik. Játékos foglalkozásokkal, érdekes bemutatókkal, képekkel, műsorokkal.

Ma az egyik szervezet sátrát pásztáztam végig. A nevük Nagy Terv. Általában arról tartanak előadást, hogy hogyan kell élnünk ahhoz, hogy úgy használjuk ki a természet nyújtotta lehetőségeket, hogy azzal ne okozunk kárt a bolygónknak; körültekintő vásár-

lással, kevesebb autóhasználat, és a meg nem újuló erőforrások védelmével. Foglalkoznak még állat- és növényvédelemmel is.

A sátruknál lehet játszani egy társasjátékot, egyfajta dominót, amin az élelmiszereken található jelölések és jelentéstartalmuk található és ezekből kell kirakni a dominósort. Szerintük ez egy elég jó játék ahhoz, hogy bárki megtanulhassa ezeket a jelöléseket, mint például: újrafelhasználható, környezetbarát, nem tesztelték állatokon stb.... Volt még náluk egy írásban kitöltendő teszt, amin nyilatkozni lehetett a jártasságunkról az állatvédelem terén, és egy felmérés is volt rajta arról, hogy mi hogyan védjük a körülöttünk élő állatokat.

Ki lehetett még számolni egy olyan adatot, ami arról tudat minket, hogy mennyire éljük fel a bolygót személy szerint. A 1,8-as átlag lenne az ideális, de a magyarországi szám ennél nagyobb: 3,5, de a nagyobb és fejlettebb országokban ez a szám elérheti a 9-es-10-es értéket is.

Pedig könnyen lehetne változtatni ezen, ha például hazai termékeket vásárolnánk, nem vennénk el újabb zacskót a boltban, ha már otthon rengeteg van, és az autózás helyett gyakran választanánk a biciklit, esetleg a tömegközlekedést. A Zöldudvar többek között ezekre a dolgokra figyelmeztet minket, többkevesebb sikerrel, de a kevés is több, mint a semmi.

Márkus Vera

Ökogyerek

Nem mindennapi játékokat próbálhatnak ki azok a szülők és gyerekek, akik a vigántpentendi Zöldudvarba látogatnak.

A szervezők arra szeretnék felhívni a figyelmet, hogy ha nem vigyázunk a Földre, elpusztulhat. Fő célcsoport a háromtól tizenhat éves korig terjedő életszakaszban lévő gyerekek. Hogy miért? Mert erre a korszálya még lehet hatni. Ha most megtanítjuk nekik, hogy mi a helyes és mi nem, remélhetőleg emlékeznek majd rá felnőtt korukban. Hiszen hányszor hallottuk kisgyermekként a következő mondatokat: Ne szemetelj! Spórolj a vízzel, zárd már el a csapot! Miért tépedesed le már megint a virágokat, hagyd már élni szerencsétleneket! Nem véletlenül mondták nekünk ezeket szüleink. Már kiskorunkban meg szerettek volna minket arra tanítani, hogy a természet tisztelni és szeretni kell. A Zöldudvar ugyanezt szeretné elérni, csak kicsit másképp. Olyan gyermekprogramokat és játékokat szervez, amelyek nemcsak a gyermekek készségét fejlesztik, hanem lekötik és szórakoztatják is őket. A gyerekek láthatnak igazi jurttát, ahová be is feküdhetnek aludni.

Emellett játszhatnak még türelemjátékokat és a nagy sikert aratott horgászatot. Ez a pecázás nem igazán hasonlított az eredeti horgászathoz, hiszen nem halacskákat kellett kifogni, hanem különböző szemeteket. Ezeket a kifogás után szelektíven szét kellett válogatni. Nagyon megtetszett ez a móka, úgy

gondoltam, hogy nekem is muszáj kipróbálnom. Így is lett. Megmarkoltam a mellettem lévő nádpálca horgászbótot, és belógattam a szemetes lavórba, amiben körülbelül négyujjni víz volt. Egyből ki is fogtam egy volt mosogatószeres dobozt, amit a műanyag dobozba tettem. Majd egy vékonyka hang szólalt meg a hátam mögött.

- Nem! Nem! Azt nem oda kell tenni! - hátam mögött egy aprócska fiúcska állt.

- Jaj, akkor segíts nekem! - kértem meg a kis okostojást.

- Azt a veszélyes hulladékokhoz kell tenni! Én tudom, én mindent tudok - mondta büszkén a kisfiú. Rájöttem, hogy tényleg. Hiszen abban mosogatószer volt, ami mérgező. Hát igen, kioktatott egy hétéves kisfiú, aki többet tud a szelektív hulladékgyűjtésről, mint én.

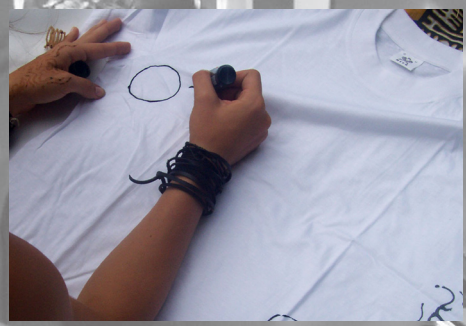
PÁNCZÉL KLAUDIA

♪ ♡ **Kongó**

Vigántpetenden nem mindennapi helyszínt hoztak létre a Faluházban. Afrikával kapcsolatos műsorok várják az érdeklődőket az Afrika Völgyben.

Nem mindennapi programnak lehettem szemtanúja az Afrika Völgyben. Mikor beléptem, szinte a szavannán éreztem magam, az oroszlánok és orrszarvúk társágában, akár egy szafarin. Mindenhol afrikai ruhákat és kiegészítőket árúsító eladók. És középen pedig az, amiért idejöttem, a pólófestés. Furcsa volt látni, hogy a szervezők által leterített fehér pólók hogy válnak igazi mesterművé ott a földön a kicsiny abroszon. Mindenki joggal gondolhatná, hogy a hely tele volt kisgyermekkel, pedig nem. A 16 és 23 évesek

Felálltam és körülnéztem. Akkor pillantottam meg a már száradó műveket. Volt napocska, lepke, egyiptomi fáraó, életfa és még sok más is, amit a fantáziánk csak el tud képzelni. Volt olyan fiatal kis próbálkozó, aki festéket nem kímélve egyszerűen rányomta a pasztát a vásznára, majd ujjal tapicskolta szét. De akadtak igazi tapasztalt pólófestők is, akik mintha egész életükben ezzel foglalkoztak volna. Egyébként a pólófestés nagyon hasonlít a sima festéshez, rajzoláshoz. A festéket

ugyanolyan hévvel és lánggal festették pólóikat, mint kis társaik, akiknek azonban még elkelt az anyai segítség. Láttam, ahogy a négyéves kislány büszkén mutogatja

édesanyjának alkotását, aki hebegve próbálja kitalálni, mit is festett gyermeke neki. Pedig én egyből felismertem. Minden bizonnyal valami absztrakt motívumot ábrázolt, amit nem szeretett volna közszemlére tenni mestere.

ceruzaként használt tubusokkal juttatják a pólóra, ezzel a módszerrel a festék nem folyik szét, sőt még a kontúrvonalak is élesen látszanak. Végignézve a pólókon, megtaláltam kedvencemet is, amelyik az I Love Kongo feliratot viselte. A művészről csak annyit kell tudni, hogy Gergőnek hívják, 10 éves és nagyon szereti Afrikát.

Miután a festék megszáradt, az alkotók boldogan vették föl műveiket, és büszkén viselték a Völgyben.

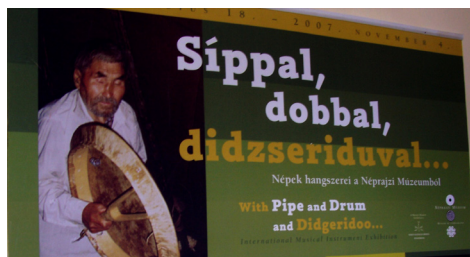
PÁNCZÉL KLAUDIA

Muzsikus termeszek

“...Amikor a Nagy Ősök a tüzet adták a bennszülötteknek, az egyik abo felkapott egy lángoló ágat, melyben termeszek voltak. Belefűjt, hogy megmentse őket a tűztől. A termeszek az ég felé szálltak és csillagokká lettek, az ág pedig mély hangot adott a fűjás nyomán...”

A Didgeridoo egy ősrégi észak-ausztrál fűvös hangszer. Hangbesorolása szerint aerofon, hosszúsága 1-2 méter, alaphangjai pedig a D-F# - vagyis fisz. Eredeti elnevezései: Yidaki, Yiraki, Yiraga, Ihambilbilg, Magu, Kanbi. Többnyire fából készül, de ennek ellenére hangszertani besorolása szerint a rézfűvösök családjába tartozik.

A Didgeridoo hagyományosan fából készül. Olyan eukaliptuszfa-ágakból, amelyeket szétrágtak belül a termeszek. Ürege kúpszerű, vagyis a befűvás he-

lyén az üreg átmérője kisebb, mint az átalakított faág végén. A hangszer azon peremét, ahol belefűjünk, könnyed visszréteg borítja. Miközben a hangszerjátékos játszik rajta, az felmelegedve a szájához idomul, s megakadályozza a levegővesztéséget.

Amikor az őslakó férfi kiment az erdőbe, megkérdezte a szellemeket, merre keressen, majd megkopogtatta a fákat. Az így keletkező hangból meg tudta állapítani, hogy melyik ág vagy törzs lesz alkalmas később hangszernek. Mindezek után kivágta, faszénparázzsal kiégette belül a lyukat, lehántotta a kérget, csiszolta, díszítette - tetszés szerint, bár előfordult, hogy díszítetlenül maradt. Majd végül méhviaszból megalkotja a viaszt a szájhoz emelendő peremén.

Didgeridoo-kat a Plébánia Galériában lehet vásárolni, amelynek sikeres működtetésében az Afro Sound Világzenei Hangszerbolt segítkezik. Mivel világzenei, nem csak a fentebb említett hangszereket lehet kapni. Vehetünk kongát, kalimbát, dorombot... s még sok-sok minden mást.

Rapali Vivien

A Rozmaringtól a macskagyökérig

Kora délután Vigántpetenden Takács Feri bácsi tartott előadást a gyógynövények világáról. Mesélt nekünk a hatásaikról, lelőhelyeikről és még sok-sok minden másról...

Amikor először átléptem a Zöldudvar kapuit, még teljesen üres volt, ez a Völgy kezdete előtt egy nappal történt. Pár nappal később újra meglátogattam az Öregiskola Zöldudvarát. Merőben más képet alkotott, mint azelőtt. Rengeteg ember volt

ott – gyerekek is, szinte már kész tömeg. Volt ott minden, például üveghalászó – ki kellett „fogni” különbözőféle flakonokat, üvegeket, majd szelektíven szétválogatni: veszélyes, színes üveg, műanyag stb... Ha valaki frissítőre vágyott, beülhetett egy jó kis teára a jurta-teaházba. De talán mégsem ezek a programok vonzották a legjobban a bámészködőket.

A legtöbb ácsorgó ember az udvar végében volt. Egy idősebb, alacsony ősz hajú férfit álltak-ültek körbe. Amikor odaértem, már elkezdődött az előadás. Bemutatkozott, mondott magáról néhány szót, majd az asztalra helyezett növényeket egyenként elemezni kezdte.

Az első növény, amelyet részletesen bemutatott, a rozmaring, latin nevén *rosmarinus officinalis*. Ezt a gyógynövényt, ételízesítőt többnyire mediterrán országokban találjuk meg. Fokozza a máj működését, gyorsítja az anyagcserét, a vérkeringést. A citromfű – *melissa officinalis* – gyógyhatása: idegerősítő, nyugtató, görcsoldó, emésztést serkentő. Teaként alvászavar ellen is kitűnő. Elsőrendűen alkalmazható és ártatlan köptető, görcscsillapító, emésztést elősegítő: többek között ezek az ánizs – *pimpinella anisum* – gyógyhatásai – persze, több mindenre is alkalmazható. A lóherének – *trifolium pratense* – kimutatták tumorelles hatását. Tea formájában máj-, epe-, cukorbeteg, ízületi és reumás bántalmak ellen fogyasztható. Külsőleg használhatjuk reuma és ízületi bántalmak enyhítésére. Lucerna – *medicago sativa* – szívbetegségek, szívroham, rák és a rossz szagú lehelet ellen használ. A macskagyökér – *valeriana officinalis* –, amelyből gyógyszer is készült, alkalmazható szívidegnyugtatóként, ideges gyomorpanaszok, ideges fájás, ingerlékenység, klimax ellen.

Természetesen több ezer gyógynövény, gyógyfű van a világon, én csak néhányat soroltam fel érdekességképpen. Higgyék el, ez igaz, tényleg segítenek, az emberek már évszázadok óta használják fel őket gyógyításra, ételízesítésre. S néha igenis jobb meginni egy csésze gyógyteát, mint hogy mesterséges gyógyszerekkel mérgezzük szervezetünket.

Rapali Vivien

Amikor magával sodor a zene...

Vigántpetend, Plébiánia Galéria. Ezen a helyen ért engem ma egy igen megdöbbentő felfedezés: elmentem egy koncertre, ahol marokkói zenét játszottak, ahol fantasztikus marokkói zenét játszottak! Nem is számítottam arra, hogy ennyire jól fogom magamat érezni. A program szerint a Said Trio muzsikált volna, de egy másik formáció lépett fel. A nevük Chalaban.

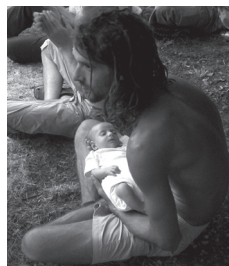

Hét órakor bementem a Plébiánia Galériába, leültem a fűre, és vártam, hogy kezdődjön a koncert. Na, ezt is végig kell szenvedni, gondoltam. Itt fognak nekem dobolni, meg kongázní, majd jól bele fog fájdulni a fejem. Ennek ellenére másfél óra múlva már én is táncoltam erre a különös afro-arab zenére. A hangulat felejthetetlen volt, a fiúk a különös hangzású nyelvvel, és a varázslatos dallamokkal pillanatok alatt elértek, hogy senkinek ne legyen rossz kedve. Idősek, kisgyerekek együtt táncoltak, a földön ülők a lábukon doboltak csukott szemmel, teljesen beleélve magukat a zenébe. Még én is nagyszerűen éreztem magamat, annak ellenére, hogy ez a zene abszolút nem az én világom. Hallgattam a zenét, s egyre szabadabbnak éreztem magam, mintha táncolt volna a lelkem,

mintha ugyanarra a csodálatos ütemre verne a szívem, mint a többieké. A többieké, akiket ott, abban a pillanatban gondolkodás nélkül a barátaimnak mondtam volna.

Ezt az érzést csak egy megható látvány tudta fokozni; egy raszta hajú, fiatal férfi a karjában egy csöppnyi kisgyermeket tartott. Azt hiszem, alig pár napos lehetett. Majd odajött a család másik fele, egy szintén raszta hajú anyuka, a karjaiba vette a csöppséget, s tejjével csillapítani kezdte a kicsiny baba éhségét, aki azon nyomban abbahagyta a sírást. Igazán kedves pillanat volt, és nem érdekelt senkit, hogy az édesanya nem egy cumisüvegből adott neki enni. Senki nem szólt meg, mindenki szabad volt, magunk mögött hagytuk a hétköznapi életünket.

Mikor vége lett a koncertnek, és már a sok „visszára” sem játszottak tovább a fiúk, akkor vége lett ennek a csodálatos hangulatnak is. Izgatottan odamentem az énekeshez, és megkérdeztem: ugye játszanak még máshol is? Ő elmondta, hogy egy hét múlva Nagyvázsonyon, majd a Sziget Fesztiválon is fellépnek, de aminek kimondottan örültem, hogy sűrűn játszanak egy budapesti szórakozóhelyen, a Gödör klubban is. Miután elmentem a koncertről, rájöttem, hogy ez a zene felejthetetlen volt, és biztos, hogy elmegyek még Chalaban-koncertre, még ha eddig azt is hittem, hogy ez nem az én világom.

Keller Zsuzsanna

Égtájak fesztivál

Selymes, kellemes délutáni napsütés, egy halott templom romjai, nyüzsgő, ciripelő, térdig érő fű és édig érő paszuly, meg fa, meg minden, ami népmesékbe illő. Hol a narrátor a muzsikus, a muzsikus a vőfély, ki huncut tréfáival és csalafinta kacsintásával biztosítja a jó kedélyt, nagy bajusza alól nevetve, naplementében ázva, a csípőjét rázva. Ekkor érkeztem a Klastromhoz este, a közönség heverésze, a muzsikus hahotázva-heherésze.

Ma este sokan látogattak el ide, Taliándörögdre, a Klastrom lábához, hiszen a Fonó együttes muzsikájától volt hangos a táj. A Fonó talán Magyarországon (határon túli területeket is beleértve) csak népzenei játszó együttesei közül a legismertebb csapat. A megszokott felálláson kívül sokszor hívnak/fo-gadnak be újabb zenészeket. A banda rendkívül jó humorú, aki ellátogat egy koncertjükre, garantáltan megmozgatja a rekeszizmait. A hangulat az, amitől

olyan jó lesz az egész. Mindenki részt vesz a nagy közös beszélgetésekben Takáts Tamással, senki sem maradhat el Soma vicceseiről. Csak hogy ne említsek nagyobb neveket.

Ezen a koncerten ők voltak a legnagyobb nevek. Érdekes módon Somának nagyon jól állt az, hogy népzene-szakkal léphetett színpadra. Az autentikus dallamok kitűnően keveredtek a Soma által képviselt jazzhangzással. Egy új, melegebb világú zenét kaptunk, ami betöltötte az egész mezőt.

A koncert után Soma elárulta, hogyan is jött az ötlet: zenéljenek együtt.

„Volt valahol egy céges party, ahova meghívtak engem is, és annyit tudtam, egy operát kell előadnunk. Több ilyen művészt szedtek össze. És szerényen mondom, egész jól sikerült.

Jó érzés volt együtt zenélni. Így aztán felkerestük egymást, azóta fel-fel-lépünk egymás koncertjein, a közönség nagy örömére.”

Deák Kristóf

Ma délután egy általam már ismerősként üdvözölt programon vettem részt. Úgy, mint két nappal ezelőtt, ma is ellátogattam a Ködlámpa Irodalmi Kávéházba.

A mostani vendégek igencsak érdekes személyiségek voltak. Dunajcsik Mátyás és Nemes Z. Márió saját verseiket olvasták fel, Szócs Petra pedig segítségükre volt abban, hogy két emberre írt költeményeket adhassanak elő.

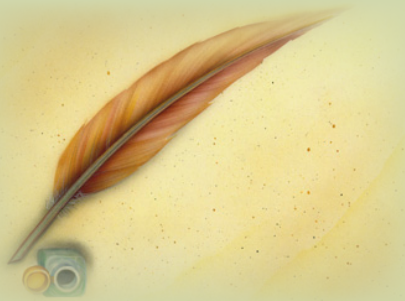
A Telep egy fiatal művészcsoport, melyet csupa tehetséges ifjú író és költő alkot. Az interneten közzétett blogjukon publikálják először verseiket, és adnak ezzel lehetőséget másoknak arra, hogy elolvashassák és kommentálhassák az alkotásokat. A blogon található mindenféle költemény. Ha sorra vesszük őket, a befejezetlen, félkész költeményektől kezdve eljuthatunk az egészen komoly, irodalmi folyóiratokban is megjelentekig.

A Ködlámpa idej, völgybeli programjában csak négy „telepes” alkotó kap-

hatott lehetőséget a bemutatkozásra, így a többieket csak a róluk elmondottak alapján ismerhettük meg. Nemes Z. Márió és Dunajcsik Mátyás bemutatták például Deres Kornéliát, a Telep egyetlen női alkotóját, vagy Szabó Marcellt, akiről nemrég egy irodalmi lapban megjelent kritika után elterjedt, hogy ő az „új Rimbaud”.

A két jelen levő alkotó elbeszélgett az írás és az olvasás fontosságáról, a vitához pedig Íjas Tamás kérdései szolgáltatták az alapot. Hosszas vita után arra jutottak, hogy az írás mindannyiuk számára lételem. Idézetekkel kezdtek

dobálózni, melyek közül a legtalálóbbszerintem Rilkéé volt: „Kedves barátom, ha képes arra, hogy abbahagyja az írást, akkor hagyja abba.” Miután már a fejükben levő összes idézet elhangzott, saját verseiket kezdték olvasni. Nemes Z. Márió versei számomra furcsán groteszknek tűntek, azonban Dunajcsik Mátyás versei és novellái igencsak mágikus erővel bírnak, mind a verset olvasó alkotóra, mind pedig a hallgatóságra nagy hatást gyakoroltak.

Miután minden témát, még a csoporton belüli agressziót és szeretetet is kivesézték, nekem kezdett úgy tűnni, hogy a közönségnek szánt est kezd baráti beszélgetésbe átcsapni. Valószínűleg ők is hasonlóképpen éreztek, mert hamarosan véget is ért a program.

Nemes Z. Márió különös humorral fűszerezett mondatai viszont még mindig itt visszhangzanak bennem.

„ - Márió, te létezel, ha nem írsz?
 - Nem, de különben sem.”

Kovács Janka

Egy életem van?!

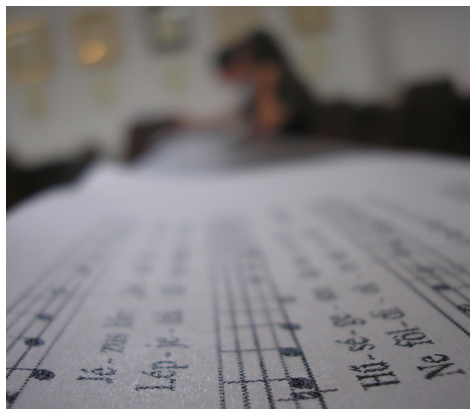
Istentisztelet Taliándörögdön

Most vasárnap az evangélikus templomban, a Művészetek Völgyére való tekintettel, egy picit mással készült a tiszteletes. Vendégük most egy pünkösdi lelkipásztor volt. A szokásos közös ima és éneklés után egy új szemszögből elemezte a híres bibliai jelenetet, Adorám találkozását Jézussal.

Aki végigmegy Taliándörögdön mondjuk a Klostrom felé, az kénytelen észrevenni az evangélikus templomot, szép virágos kertjével. Vasárnap 14 óra-kor ráadásul minden arra járó észrevehette hívogató széttárt kapuit. Ha még be is tért, különösen kedves fogadtatásban is részesülhetett a helyi paptól. A mindig jelen levő nénik és bácsik

mellet megjelent néhány völgybe látogató fiatal (érdekes módon ők voltak többségben) és persze egy-két öregebb is. A templom meghitt és barátságos. A belépők közül már nem ment senki sem ki az előadás végéig. A falat néhány érdekes fotó borította, ötletes, modern, de mégis a vallás értékeit képviselő.

A pünkösdi lelkipásztor elmondta először az alaptörténetet, és csak aztán elemezte és vetítette ki a tanulságot az életre és a mai világra. Tehát: volt egyszer egy Adorám, aki adószedő volt, és elég jól ment ez neki. Szépen gyarapodott vagyona. Mikor hírért vette Jézus érkezésének, ő is gyorsan kirohant, hogy láthassa. De mivel igen apró természetű volt, előreszaladt és jobb híján felmászott egy fügefára. Mikor Jézus meglátta a gazdag behajtót, nevéen szólította és azt mondta, hogy másszon le, mert ma ő fogja megvendégelni a házában. Ott aztán rávette, ossza el a vagyonát a szegények között és akinek kárt okozott, négyszeresen fizesse meg... stb.

A tiszteletes így magyarázta:

„Annyi építmény van már, annyi önkifejezési forma van már a világon, de mégsem biztos magában az emberiség. Az emberek sikerorientáltak, mert abban keresik a hitet. Pedig abban nem tudják megtalálni. Adorámnak szerencséje volt. Isteni szerencséje.”

Deák Kristóf

Semmit!...

Milyen egy művészember? Persze személyre szabottan mindenki ezt is máshogy határozza meg, de abban mindenki egyetért, hogy viszonylag normális gondolkodású, kulturális figura, aki valamivel hat a nézőközönségre, sokszor tanító jelleggel. Ez lehet zenész, színész, rendező, bárpultos, tördelő, operatőr vagy tanár is. Mindegyiket lehet művészi jelleggel művelni. Egy biztos. Valami célja mindig van a tevékenységnek, ami minőségben pozitívan eltér az átlagostól.

A közönség összegyűlt a Monostorapáti Művelődési házban. Az előadás, hogy is mondjam... elég érdekes volt. Egy Kőbányáról származó színtársulat szüleménye. Mindenki próbálta helyrerakni a dolgokat. Zenével, énekkel kezdték. Ekkor még nem számítottak rá a nézők, mekkora zűrzavar lesz ebből. Az előadás ugyanis folytatódott.

Egy kocsmában játszódtott az egész. Fialok gyűltek össze, és megállás nélkül itták a bort, szívták a cigarettát. Ezzel a tevékenységgel, akár gyorsaságot, akár mennyiséget számítva is, bekerülhettek volna a Guinness rekordok könyvébe. Történet nem

igazán alakult ki, néha-néha felemlegették az öt perccel azelőtt mondottakat, de aztán derült égből villámcsapásként váltottak megint témát. Néha énekeltek, volt egy haláleset is. Nagyrészt egy összevisszaságnak tűnt a darab.

A közönségen látszott, hogy nem igazán érti, miről van szó. Próbáltam én is különböző dolgokkal összekötni a cselekményeket, jeleneteket. Próbálkoztam politikával, fiatalokkal, sportolókkal, zenészekkel, háborúval, a mindennapokkal. Aztán az egyes kis mozdulatoknak is jelentést tulajdonítottam, hogy megértem, miről van szó, vagy csak összerakjam, amit látok. Abban biztos voltam, hogy a végén úgyis kikerekedik belőle valami. Aztán vége lett. Hirtelen. Egyszer csak. Valahogy. Nem értettem. Látam, hogy nem vagyok egyedül.

Elkezdődött a beszélgetés a rendezővel. Mondott sok-sok átlagos dolgot. Művészként kezelték. Kiderült, hogy a darab csak úgy kiugrott a fejből. Volt egy kérdés, amit már nagyon vártunk: „Mit akart ezzel mondani az embereknek?” Művész urunk hamar letudta a választ. Egy vigyor és egy rőffenés együttese után ki mondta, hogy: „Semmit!...” Erre – bocsánat, de – elröhögte magát, zavarában a hallgatóság is felnevetett, de a megdöbbenés látható volt egy-két arcon. Az a baj, hogy én feltettem a kérdést magamnak, hogy akkor tu-

lajdonképpen miért adnak elő egy ilyen semmitmondó, történet nélküli valamit, nem is egyszer? Mármint pontosabban: minek?

Hogy az első bekezdést miért írtam ide, azt mindenki döntse el maga.

Uzgin Üver a Kőfejtőben

Majoros Gyula képzőművész, díszlettervező, bábkészítő, fúvós hangszerek mestere, és nem mellesleg három gyermek édesapja. Az Uzgin Üver kőfejtőbeli koncertje kapcsán kértem, meséljen a zenekar eddigi történéseiről, a különleges névről, és arról a megfoghatatlan instrumentális zenéről, amit már oly régóta játszanak kompromisumok nélkül.

„A zenekar 1991-ben jött létre két kecskeméti zenekar fúziójaként. Az együttes nagyon fiatalon, már a megalakulás első évében komoly sikereket ért el, amikor meghívtak minket a Kelet 91 elnevezésű fesztiválra, Debrecenbe. Az ottani koncert hatására hirtelen ismertté, és elismertté váltunk alternatív körökben. Nagyon nagy élmény volt a Vágtázó Halottkémek előtt játszani. Tíz-tizenötezer ember szorongott a színpad előtt. Ezek után rengeteg meghívást kaptunk. Az már csak történelem, hogy

ebből sajnos nem tudtunk semmilyen kézzelfogható eredményt csíholni, bár akkor az is nagy szó volt, hogy az első albumunkat fel tudtuk venni. Az mindenesetre örömteli számomra, hogy az alapító három tag: Farkas Marcsi, Homoki Péter és jómagam végig együtt maradtunk.”

Uzgin Üver. Különös név, az ember felkapja rá a fejét. Mégis honnan jött, és mit jelent?

„Még egy, az NDK-ban megjelenő képeskönyvben találtam, ami Mongóliáról szólt. Uzgin Üver, ez egy holt mongol település, amit még türkök laktak, és most egy nagy sivatag borítja. A sivatagból kitiremkednek a holt település nyomai, egykori épületek, sírhelyek. Ennyi maradt belőle. Egyébként harminc-negyven név körül választottuk ki, például a Mélyen ülő szemek, és a Virágzó rozsdafoltok közül, amikor már valami komolyabb név kellett a zenekarnak.”

Az Uzgin Üver remek koncertet adott a gyönyörűen kivilágított Kőfejtőben. Az esti tizenegyes kezdés miatt a közönség kissé megfogyatkozott, ám mégis sokan döntöttek úgy, hogy táncban vezetik le a még meglévő energiájukat. Úgy tűnik, az őszinte zenére még mindig kaphatóak az emberek. Legalábbis a Szalóki Ágiék után muzsikáló zenekar esetében ez világosan látszott.

CZÉGÁNY PÁL

Matyi kontra Robi

„Miért pont te vagy a Matyi Dezső?” – bukk ki Alföldi Róbertből a kérdés. Hogy miért is pont ő az Alexandra hálozat, kilenc kiadó és 67 könyvesbolt tulajdonosa? Mert valamit jól csinál, hogy mit is? Ezt próbálta kihúzni belőle a színész a Bárkakert pódiumán. Két 39 éves sikerember egymás közt. Tuti siker, főleg ha a beszélgetés abból áll, hogy azok húzzák és „zrikálós aljadéknak” nevezik egymást.

Annyit tudtunk meg, hogy a könyvbirodalom feje soha nem dolgozik, hiszen ő csak szórakozik, olyan emberekkel dolgozik, akikbe, ahogy mondja, szerelmes. Ez így könnyű, mondhatnánk, de persze nem ennyi a története, kicsiben kezdte, a hozzá nem értők (ezt Alföldi állítja) szerencséjével, hatalmas kockázatokkal jutott idáig, ilyen anyagi szintre. De erről nem akar beszélni... másról se nagyon. Úgyis mindenki mindent tud róla! „Nehogy azt hidd, nem vagy olyan híres!” – hangzik a válasz Alfölditől. „De népszerű vagy!” Matyi Dezső viszont azt állítja,

népszerűtlensége ennél nagyobb méretet már nem is ölthetne, meg hogy nem jófej... és a gazdasághoz sem ért. Soha nem is akarta megérteni, mert akkor befolyásolhatóvá vált volna. Nem is érdeklik se a közgazdászok, se a konkurencia. Úgy érzi, küldetése van, ezért kezdte el az Alexandra pódiumot és a Könyvjelző című újságot is (utóbbinak létét még Medgyessy Péter is megköszönte). A cél, hogy az emberekhez minél könnyeb-

ben, személyesebben érjen el a kultúra, ha belépnek egy könyvpalotájába, nagy eséllyel fussanak össze a mai magyar irodalom nagyjaival. Sajnos ez még hagy kívánnivalót maga után. De nem adja fel, olyan makacs, ha valamit ki akar próbálni, azt kipróbálja, és kész. Persze nehéz Magyarországon, folytatja, itt még nincs is könyvkereskedelem. Itt a következő matematikai alapszabály érvényesül: optimista verzió/4=realitás. Bízunk benne, hogy az arány majd egyre javul, Matyi Dezső legalábbis erre törekszik.

Nagy Klaudia

Kiscsillag(om)

Kiscsillag, nem Kispál. Sokan keverik a kettőt, én azonban tudom, miben más a kettő, és tisztában van ezzel az a sok rajongó is, aki eljött a ma esti Kiscsillag-koncertre.

Annyiban azért igaza lehet annak, aki nem tud különbséget tenni a két zenekar között, hogy mindkét együttes magját ugyanazok a zenészek alkotják. Nevezetesen: Ózdi Rezső, Brautigam Gábor, Lovasi András és Leskovics Gábor, aki a 2005-ös megalakulása után csak később csatlakozott a hobbizenekarként elhíresült Kiscsillaghoz.

A mai pulai koncert nem volt különleges. Olyan „kiscsillagos” volt, ahogy azt a nagy rajongók mondanák. Igaz, nem sokszor volt hozzájuk szerencsém, de ahol én megjelentem, az mindig jó volt. Természetesen nem szerény személyem miatt, mindez a zenekar érdeme, akiknek a teljesítménye sosem hullámszik: általában jó vagy jobb. Mindig remek hangulatot teremtenek a fellépéseiken, a közönség valósággal tombolni kezd, mikor megjelennek a színpadra vezető lépcső alján. Hát még mikor zenélni kezdenek! A Kispáltól megszokott dalszövegek jellemzőek a Kiscsillagra is. Keverednek bennük mély, filozófiai gondolatok, intenzív érzelmi töltésű kirohanások és

megjelenik az aszfaltnyelvben használt szavak széles skálája is. A zenei kíséret a lehető legjobb: együtt jelennek meg a benne a rock- és az alternatív zenére oly nagyon emlékeztető motívumok, a dalszövegekhez igazodó különleges dallamok. Érdekes és nagyon egyedi hangzásvilággal rendelkező zenekar ez, olyan jegyekkel, amelyek nem sok magyar zenekar repertoárjában jelennek meg.

Persze ennek az egyediségnek, mint minden más dolognak a világon, vannak hátulütői. Sokan bírálják Lovasi András két zenekarát, a Kispál és a Borzot, és természetesen a ma este koncertet adó Kiscsillagot. Kritika éri őket provokatív dalszövegeik és a koncertjeiken tett megjegyzések miatt. Előfordul, hogy én sem értek mindenben egyet az- zal, amit énekelnek vagy mondanak, de ezek sosem olyan komoly dolgok, hogy felháborodjak miattuk. Ahogy a közhellyel mondanánk: jobb a békesség.

Sajnos mára be kell fejeznem a beszámolómat az egyik kedvenc zenekarom koncertjéről, de emiatt most ne szomorodjunk, mert pénteken, azaz egy hét múlva a Kispál és a Borz játszik Pulán. Valószínűleg hasonló sikerekkel, mint a Kiscsillag... gyertek el sokan!

Kovács Janka

Öld meg a malacot!

A legyek ura az egyik legerősebb emberi ösztönöket boncolgató mű. Talán közhely, de ezt a regényt valóban nehéz színpadra állítani, még ha vannak is rettentő hálás részei. Ezért ezúttal nem is oda állították, hanem inkább a Bárkakert melletti erdő lejtős, vadregényes domboldalára. Azt hiszem, ez volt Vidovszky György rendező egyik legjobb húzása.

Hangos morajlás, zúgás hallatszik, a fák közt egyesével tűnnek fel a repülőbal esetet szenvedett fiúk. A népes nézősereg félkörívében, szinte köztünk szaladnak le a dombon, porfelleg száll utánuk. A gyerekeket jól választották, mind ügyesen mozog, határozottan játszik. Az első gyűlés után felpörögnek az események, kialakulnak hamar a pozíciók, aki erős, határozott, az lesz a „vezér”, a többiek vagy követik, vagy nem. Mikor rájönnek, disznók vannak a szigeten, vadászatot terveznek. Egymást lelkesítve, botjaikkal egy rituális vadásztáncba kezdenek. Egyre hangosabban kántálják: „Öld meg a malacot, vágd el

a torkát!” A kép erőteljes, hatásos, de talán túl hamar jön. Természetesen egy színdarabban nincs lehetőség a hosszas jellemátalakulás bemutatására, így viszont túl gyors a váltás.

Ekkor jelenik meg az egyik legfontosabbnak számító motívum, a leszúrt malacfej. A felborult, szabályok nélküli kis világukban a lelki menekülést jelenti, egy totem, ami a félelmükkel való szembenézés tárgya. Mégis itt a domboldalon szerepe eltörpül, a jelképes bemutatása után szinte funkcióját veszti. Viszont az ölés ízét megérezve, a rossz, a festett arcú fiúk egyre jobban elállati-asodnak, a nehéz tereptől szakadnak a jelmezek, koszolódik a testük és megjelennek víziók is. A halott pilóta mókásan öltözve, fehérre festve kísérti meg a három fiút, itt derül ki, hogy a két vezér, Ralph és Jack nem is olyan bátrak. Félelmeivel csak a kis, vézna, elnyomott Simon bír megküzdeni. Ezt persze a már csak állatian, szavakkal kommunikáló Jack nem tűrheti, bekövetkezik a tragédia és innentől nincs megállás, a szörny köztük van, az állat bennük él, ezért el kell pusztítaniuk... egymást. Ilyen hát az ember? Állat? Vagy rosszabb, mert van, hogy csak az „íze” miatt öl?

Nagy Klaudia

Toronyzene délben avagy a középkori muzsika

A Művészetek Völgyének harmadik napját Nagyvázsönyban, a Kinizsi-várban töltöttem. Délben érkeztem, hogy úgy mondjam, harangszóra. Azonnal a vártorony felé indultam, hiszen úgy hallottam, délben, közvetlenül a harangozás után, itt igazi, régi trombitaszó hallatszik. Kíváncsian vártam tehát, vajon mit találok a hosszú csigalépcső végén.

Nagy sokára felértem a torony tetejére, körülnéztem, beláttam az egész Völgyet. Kicsit talán jobban elvarázsolt a táj szépsége, mint ahogy kellett volna, hiszen a következő pillanatban arra eszméltem, hogy egy szimpatikus fiatalember épp egy trombitát csomagol ki. Ezt látva gyorsan közelebb mentem hozzá, és vártam, mi fog történni. A trombita után előkerült egy lila füzet és egy kottatartó is.

A zenész hangolt egy kicsit, és már hallatszottak is a középkor hangjai. Eleinte kevesen voltunk, de csakhamar megtelt emberekkel a Kinizsi-vártorony. A trombitásra nem volt panasz, ugye- sen zenélt, sok ismert népdalt kevert a saját szerzeményei közé. Az ember mármár úgy érezte, hogy tényleg a 15. században jár, a zenész pedig egy igazi 15. századi katonai trombitás. Azt hiszem, ezzel mások is így voltak, legalábbis az

arcokról ez tükröződött. A művész sajnos nem játszott sokat, illetve nem eleget. Gyorsan összepakolt, megköszönte a figyelmet, és távozott, ahogy nem sokkal később mi is.

A csigalépcsőn lefelé menet azon gondolkoztam, mennyire feldob egy várlátogatást egy ilyen kis apróság, hiszen hangulatot, nyugalmat teremt a nézelődő emberek köré. Azt gondolom, ilyen aprósággal más várakat is különlegesebbé, korhűbbé lehetne tenni. Ugyanis szerintem az ember elsősorban azért látogat el a várakba, hogy betekintést nyerjen a középkori katonák életébe.

Aki tehát kedvet kapott egy nagyvázsönyi vártúrához, igyekezzen, hogy ott legyen a déli harangszóra a torony tetején, mert a trombitást csak naponta egyetlenegyszer hallhatjuk játszani.

Bakos Csenge „Manjari”

Szegény ördög

A mai napon színházban jártam, de nem olyan átlagos színházban. Nem-nem, annál ez sokkal jobb volt. Az első ok, hogy ez egy szabadtéri előadás volt, a második, hogy nem csak egy bizonyos korosztálynak szólt, hanem mindenkinek. Most már azt is elárulhatom, hogy a színművet a nagyvázsonyi Kinizsi-várban láttam, a régi istállóban.

A darabot Tamási Áron írta, a címe pedig: Szegény ördög. Ez egy húsz-harminc perces szösszenet, rengeteg frapáns viccel fűszerezve. A régi istálló területe már akkor zsúfolásig tele volt, amikor megérkeztem. Nehezen, de találtam magamnak egy helyet, ahonnan minden eseményt nyomon követhettem. Amerre csak néztem, emberek, főleg családok és kisgyerekek. Nevettek és már nagyon várták, hogy végre elkezdődjön az előadás. Szerencsére nem kellett sok idő és elhúzták a két kis fehér függönyt.

Az első szereplő, akivel megismerkedhetett a néző, maga volt az ördög. Hamarosan azonban ördögné is csatlakozott. Mint megtudtuk, ördögék súlyos családi problémákkal küzdöttek az elmúlt időben, ugyanis száműzték őket a pokolból a Földre a két gyerekkel, az ördögben lakozó „jó” miatt. Ördögné el akarta hagyni urát, aki emiatt határozta el, hogy megpróbál ismét go-

nosz lenni, csak felesége ne hagyja el. Kisvártatva el is indult, hogy elkapja az első útjába akadó embert, és elvigye a pokolba.

Nem volt szerencséje, ugyanis az első ember, akivel találkozott, egy szegény, kétgyermekes özvegy volt. Az ördögnek pedig megesett rajta a szíve. Nem bántotta, sőt egyezséget kötött vele. Ha az asszony hoz az ördögnek egy gazdag embert, aki elég gonosz ahhoz, hogy a pokolba kerüljön, akkor az ördög hajlandó elfelezni vele a gazdag ember vagyonát. Az asszony belement a dologba, nem sok választása lévén.

A darab további részében a tervet sikerült megvalósítaniuk és máig boldogan élnek, ha meg nem haltak. A nézők pedig hosszas tapsolás után vidáman, nevetve hagyták el az istállót és az alkalmi színházat.

Őszintén mondom, aki nem volt ott, nem tudja, mit hagyott ki. Nagyon jó volt, én gratulálok az egész társulatnak!

Bakos Csenge „Manjari”

IMPRESSZUM

Főszerkesztők:

Papp László
Ress Tünde
Szabados Péter

Korrektor:

Szilvássy György Péter

Képszerkesztő:

Kántor Lili
Klacsán Margó

A cikketek írták, szerkesztették és a fotókat készítették:

Bakos Csenge
Czégány Pál
Deák Kristóf
Jack János
Kárpáti Viktória
Keller Zsuzsanna
Kiss Katalin
Kovács Janka
Márkus Veronika
Nagy Klaudia
Nagyfi Tamás
Nyíri Beáta
Ördög Zsófia
Pánczél Klaudia
Pintér Edina
Porcsalmy Anna
Rapali Vivien
Takács Bence